

Vragen gesteld door de leden der Kamer, met de daarop door de regering gegeven antwoorden

769

Vragen van het lid **Ferrier** (CDA) aan de minister van Buitenlandse Zaken en de staatssecretaris van Buitenlandse Zaken over *aanvallen en ontvoeringen door Somalische groeperingen, waaronder Al Shabaab, in de grensstreek tussen Kenia en Somalië* (ingezonden 25 oktober 2011).

Antwoord van minister **Rosenthal** (Buitenlandse Zaken) en staatssecretaris **Knapen** (Buitenlandse Zaken) (ontvangen 25 november 2011).

Vraag 1

Kent u de berichten van aanvallen en ontvoeringen door Somalische groeperingen, waaronder Al Shabaab, in de grensstreek tussen Kenia en Somalië?¹

Antwoord 1

Ja.

Vraag 2

Kloppen de berichten dat deze groeperingen ook vluchtelingenkampen in deze regio aanvallen?

Antwoord 2

Er is geen sprake van aanvallen op vluchtelingenkampen door Somalische groeperingen. Wel zijn op 13 oktober 2011 twee Spaanse medewerksters van Artsen zonder Grenzen (AzG) ontvoerd uit vluchtelingenkamp Dadaab in Kenia. Zij zouden mogelijk zijn meegevoerd naar Somalisch grondgebied. Volgens Artsen zonder Grenzen is niets bekend over de identiteit of het motief van de ontvoerders.

Vraag 3

Kunt u aangeven welke gevolgen deze aanvallen hebben voor de vluchtelingenstromen in het gebied? Kunt u daarnaast aangeven in hoeverre de toegang tot de kampen en tot humanitaire hulp hierdoor wordt bemoeilijkt?

¹ <http://www.google.com/hostednews/ap/article/ALeqM5gqIXfYpJoPRj9Gtle6B3KEFa40-A?docId=b42c717be118438d800ec7b82f04a4e7>

Antwoord 3

Het aantal Somalische vluchtelingen dat naar Kenia uitwijkt is sinds half oktober gedaald. De vraag is echter in hoeverre deze daling verband houdt met genoemde aanvallen. Er is immers sprake van meerdere ontwikkelingen in de grensstreek, waaronder de Keniaanse militaire operatie in Zuid-Somalië. De ontvoering van de AzG-medewerkers heeft zijn weerslag gehad op de hulpverlening in het vluchtelingenkamp in Dadaab. Uit angst voor nieuwe ontvoeringen wordt sindsdien alleen nog essentiële hulp verleend, d.w.z. voedsel, water en medische hulp. De veiligheidsmaatregelen zijn opgevoerd.

Vraag 4

Hoe beoordeelt u de aanval van het Keniaanse leger, die als gevolg van deze acties is ingezet op Somalisch grondgebied? Klopt de berichtgeving dat deze actie was afgestemd met de «Transitional Federal Government» in Mogadishu?

Antwoord 4

Op 18 en 31 oktober 2011 brachten de Transitional Federal Government (TFG) en de Keniaanse autoriteiten gezamenlijke communiqués uit over de wijze waarop zij samenwerken bij de militaire operatie tegen Al Shabaab in Zuid-Somalië. In het communiqué van 31 oktober 2011, getekend door de Somalische premier Abdiweli Mohamed Ali en de Keniaanse premier Raila Odinga, staat dat de huidige operaties worden geleid door de TFG en dat het Keniaanse leger daarbij een ondersteunende rol vervult. De Keniaanse regering stelt dat de militaire interventie op Somalisch grondgebied onvermijdelijk was vanwege de structurele dreiging die Al Shabaab vormt voor de nationale veiligheid en economische welvaart in Kenia. Hoewel de regering begrip heeft voor de Keniaanse zorgen over Al Shabaab valt op dit moment geen eenduidig oordeel te vellen over de noodzaak, timing en verwachte effectiviteit van de Keniaanse militaire interventie.

Vraag 5

Deelt u de mening dat de onrust in de regio op geen enkele manier mag worden misbruikt om oppositieleden en journalisten te arresteren? Zo ja, hoe beoordeelt u de arrestaties die sinds maart in Ethiopië hebben plaatsgevonden?²

Antwoord 5

De onrust in de regio mag niet worden misbruikt als voorwendsel voor arbitraire arrestaties. Berichten over dergelijke arrestaties van oppositieleden en journalisten zijn zorgwekkend. Nederland voert bilateraal en in EU-verband een dialoog met de Ethiopische autoriteiten, waarin de zorgen hieromtrent worden uitgesproken.

Vraag 6

Welke stappen heeft de Afrikaanse Unie gezet als gevolg van dit toenemende geweld? Welke stappen heeft Nederland, vanuit de Europese Unie en/of de internationale gemeenschap, gezet om de Arabische Unie aan te spreken?

Antwoord 6

De Afrikaanse Unie heeft de recente operaties van Al Shabaab in Somalië en Kenia scherp veroordeeld. In navolging van de regionale organisatie Intergovernmental Authority on Development (IGAD) heeft de AU bovendien haar steun uitgesproken voor de Keniaanse militaire interventie tegen Al Shabaab in het zuiden van Somalië. De regering acht het van belang dat de lopende militaire operaties de humanitaire hulpverlening in het gebied niet belemmeren. Voorts dienen burgerslachtoffers zoveel mogelijk voorkomen te worden. In de contacten met de AU en Kenia benadrukt Nederland dit (mede via de EU).

² <http://www.trouw.nl/tr/nl/4496/Buitenland/article/detail/2977183/2011/10/19/Ethiopie-duldt-geen-tegenspraak.dhtml>

Vraag 7

Op welke manier zal de Europese Commissie het extra geld inzetten, zodat humanitaire hulp de vluchtelingen daadwerkelijk bereikt?³

Antwoord 7

Volgens de Europese Commissie zal haar additionele bijdrage onder meer gebruikt worden voor Somalische vluchtelingen en kwetsbare leden van gastgemeenschappen in Djibouti, Ethiopië en Kenia. In Dadaab zal er bijvoorbeeld voor extra onderdak voor recent aangekomen vluchtelingen gezorgd worden, evenals voor aanvullende beveiligingsmaatregelen voor het vluchtelingenkamp.

Ondanks de onveiligheid in de grensregio tussen Kenia en Somalië wordt de humanitaire hulpverlening gecontinueerd. In het algemeen geldt dat de toegang tot hulpbehoevenden in de Hoorn van Afrika de afgelopen maanden is verbeterd. Zo zijn sinds augustus 2011 ruim 2 miljoen mensen in Somalië bereikt met voedselhulp en ongeveer 1 miljoen kinderen gevaccineerd tegen polio en mazelen, onder wie veel kinderen in Zuid-Somalië.

³ http://www.telegraaf.nl/buitenland/10760077/_Meer_geld_Hoorn_van_Afrika_.html?sn=binnenland,buitenland